

Aluevaltuusto

Kokousaika 7.3.2023 klo 16:00 - 16:38

Kokouspaikka Jyväskylän kaupungintalo, Vapaudenkatu 32

Jäsenet

Nimi**Lisätiedot**

x Kokko Jani puheenjohtaja
x Paloniemi Aila 1. varapuheenjohtaja
x Luoma-aho Janne 2. varapuheenjohtaja
x Aalto Touko
x Ahola Lotta
x Aukee Sonja
x Aula Maria Kaisa
x Autere Anna-Kaarina
x Forsgren Bella
x Garedeu Kaisa
x Haaparanta Jukka
x Halttunen Jari
x Heikkinen Maarit
x Hirsjärvi Irma
x Honkonen Petri
x Hovikoski Mervi
x Hovila Sari
x Huikko Pekka
- Hyöky Elma
x Lakka Emilia, varavalt.
x Hyötyläinen Juha
x Hämäläinen Jukka
x Isomäki Kauko
- Isomöttönen Katja
x Heikkilä Johanna, varavalt.
x Jetsu Kati
- Kalmari Leena
x Vertainen Johanna, varavalt.
x Kankaanniemi Toimi
x Kautto-Koukka Leena
x Kiiskinen Kari
x Kolula Marko
x Kytölehto Satu
x Käppi Matleena
- Kässi-Jokinen Saara
x Pakarinen Teemu, varavalt.
x Könttä Joonas, saapui klo 16.18
- Lahti Matias
x Jäntti Leena, varavalt. (klo 16.18
saakka Joonas Köntän tilalla)
x Lahtinen Merja
- Lajunen Heimo
x Piispanen Hannu, varavalt.

Allekirjoitettu sähköisesti

Marjakangas Pasi, 09.03.2023

Jani Kokko, Aluevaltuutettu 10.03.2023

Merja Lahtinen, Aluevaltuutettu 09.03.2023

Leila Lindell, Aluevaltuutettu 10.03.2023

Aluevaltuusto

x Lindell Leila
x Lumela Meri
- Martins Sirpa
x Vainikainen Ira, varavalt.
x Melville Tony
x Muotka Petteri
x Neittaanmäki Pekka
x Nissinen Eino
x Nykänen Jouko
x Parkkonen Kari
x Peltonen Tuula, saapui klo 16.09
x Pernu Ilkka
x Pippuri Linda
x Pirttiniemi Riitta
x Poti Jorma
x Puolimatka Tapio
x Puro Markku
x Rajala Sanna
x Rantanen Riikka
x Savolainen Katri
x Silvast Tuomo
x Simonen-Jokinen Terhi
x Suonperä Juha
x Tiainen Eila
x Tirola Mikko
x Timperi Kati-Erika
x Tuovila Eetu
x Vanhala Mauno
x Vepsäläinen Hilma
x Viitasaari Vilma
- Visakorpi-Kemppainen Marika
x Flink-Liimatainen Piia, varavalt.
x Väyrynen Ville
x Ylälehto Jani
x Åkerman Arto

Muut läsnäolijat

x Tollet Jan	hyvinvointialuejohtaja
x Aalto Johanna	johtava lakimies
x Kaakkomäki Sari	hallintopalvelupäällikkö
x Kallimo Kati	toimialajohtaja, sotepalvelut
x Leppä Lasse	toimialajohtaja, konsernipalvelut
- Manninen Tero	viestintäjohtaja
x Melville Tuija	viestintäpäällikkö
x Marjakangas Pasi	hallintojohtaja
x Mensala Ville	pelastusjohtaja
x Suntioinen Aija	talousjohtaja

Aluevaltuusto

Pöytäkirjan allekirjoitus
ja varmennus

Jani Kokko
Puheenjohtaja

Pasi Marjakangas
Sihteeri

Merja Lahtinen
Pöytäkirjantarkastaja

Leila Lindell
Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan tarkastus ja Pöytäkirja tarkastetaan viimeistään 10.3.2023, ja tarkastettu pöytäkirja nähtävillä olo muutoksenhakuohjeineen pidetään yleisesti nähtävillä Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivulla [hyvaks.fi](https://www.hyvaks.fi) 14.3.2023.

Kokousaika 7.3.2023 klo 16:00 - 7.3.2023 16:38

Kokouspaikka Jyväskylän kaupungintalo, Vapaudenkatu 32

Käsitellyt asiat

17 § Laillisuus ja päätösvaltaisuus	1
18 § Pöytäkirjan tarkastus	2
19 § Työjärjestyksen hyväksyminen	3
20 § Keski-Suomen hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon tuki ja kustannusten korvaukset sekä niiden myöntämiskriteerit	4
21 § Keski-Suomen hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje	8
- Liite: Omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje	10
22 § Muut asiat	21
Muutoksenhakuohjeet	22

Aluevaltuusto

§ 17

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Selostus asiasta

Kirjallinen kutsu on toimitettu aluevaltuutetuille sähköpostitse 2.3.2023. Kokouksesta on tiedotettu yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla 2.3.2023.

Hyvinvointialueesta annetun lain 108 §:n mukaan aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Läsnä olevien valtuutettujen lukumäärä selviää kokouksen alussa toimitettavassa nimenhuudossa.

**Aluehallituksen
ehdotus**

Aluevaltuusto toteaa, että kokous on laillisesti kokoonkutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja totesi, että nimenhuudossa paikalla oli 61 varsinaista valtuutettua ja 7 varavaltuutettua, poissa 1.

Aluevaltuusto

§ 18

Pöytäkirjan tarkastus

Selostus asiasta

Hallintosäännön 131 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa ja allekirjoittaa sähköisesti.

Pöytäkirja tarkastetaan viimeistään perjantaina 10.3.2023. Pöytäkirja siihen liitettyine muutoksenhakuohjeineen pidetään yleisesti nähtävänä hyvinvointialueen verkkosivuilla tiistaina 14.3.2023.

**Aluehallituksen
ehdotus ehdotus**

Aluevaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa; Merja Lahtinen ja Heimo Lajunen, varalle Leila Lindell ja Meri Lumela.

Päätös

Aluevaltuusto valitsi pöytäkirjantarkastajiksi Merja Lahtisen ja Leila Lindellin, varalle Meri Lumelan.

Aluevaltuusto

§ 19

Työjärjestyksen hyväksyminen

Selostus asiasta

Kesk-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön § 122 mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimita toisin päätä.

**Aluehallituksen
ehdotus**

Aluevaltuusto päättää hyväksyä asioiden käsittelyjärjestyksen esityslistan mukaisena.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto

§ 20 Keski-Suomen hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon tuki ja kustannusten korvaukset sekä niiden myöntämiskriteerit

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/321/05.05.00/2022

Aiempi käsittely:

Aluehallitus 21.2.2023 § 56

Valmistelija(t) Anu Pihl, p. 050 320 4896

Selostus asiasta Asiaa on käsitelty aiemmin:

- 1. Aluehallitus 22.11.2022 § 282 Keski-Suomen hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon toimintaohje, tuki ja kustannusten korvaukset sekä niiden myöntämisperusteet 1.1.2023 alkaen*
- 2. Aluevaltuusto 9/2022, 29.11.2022 § 119 Keski-Suomen hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon toimintaohje, tuki ja kustannusten korvaukset sekä niiden myöntämisperusteet 1.1.2023 alkaen*
- 3. Aluehallitus 24.1.2023 § 28 täytäntöönpanopäätös valtuuston 29.11.2022 päätöksiin*
- 4. Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta 15.2.2023 § 10: Keski-Suomen hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon tuki ja kustannusten korvaukset sekä niiden myöntämiskriteerit 1.1.2023 alkaen*

Lastensuojelun perhehoidolla tarkoitetaan lapsen hoidon, kasvatuksen ja muun huolenpidon järjestämistä tehtävään hyväksytyssä perheessä (Perhehoitolaki 263/2015 3 §). Lasten ja nuorten perhehoitajista käytetään nimitystä sijaisvanhemmat. Perhehoito on laissa määriteltynä ensisijaiseksi sijaishuollon muodoksi laitossijoitukseen nähden.

Perhehoidon palkkioissa ja kulukorvauksissa sekä perhehoidon tuen ja kustannusten korvauksissa on ollut merkittäviä eroja Keski-Suomen alueella. Joissain tapauksissa palkkioiden ja kulukorvausten taso on jäänyt huomattavan alhaiselle tasolle, mikä puolestaan vaikuttaa perhehoitajien saatavuuteen ja sen asemaan ensisijaisena sijaishuollon sijoitusmuotona. Perhehoidon kehittäminen myös palkkioiden ja kulukorvausten osalta hyvinvointialueella, sekä lyhyt- että pitkäaikaisessa perhehoidossa, lisää perhehoidon käyttöastetta sijoitusmuotona sekä turvaa nykyisten sijoitusten jatkumista

Aluevaltuusto

perhehoitosijoituksina ehkäisten tarpeettomia siirtoja muihin sijoitusmuotoihin, ollen siten yhteydessä hyvinvointialueen strategiaan tavoitteisiin. Perhehoitajille maksettavien hoitopalkkioiden, kulu- ja käynnistämiskorvausten tarkistus tehdään vuosittain lakisääteisten indeksikorotusten mukaisesti (Perhehoitolaki 263/2015 16§ ja 19§).

Perhehoidon toimintaohjetta on laadittu työprosessissa Keski-Suomessa jo usean vuoden ajan yhteistyössä perhehoitajien kanssa. Perhehoidon palkkioista on laissa säädetty ja Keski-Suomen hyvinvointialueella on päätetty lakisääteisiin minimitasoihin nähden korkeammista peruspalkkioista. Palkkioiden tason nosto on sidonnainen hyvinvointialueen v. 2023 talousarvioon.

Aluevaltuuston kokouksessa 29.11.2022 § 119 hyväksymä Keski-Suomen hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon toimintaohje, tuki ja kustannusten korvaukset sekä niiden myöntämisperusteet 1.1.2023 alkaen, sisälsi virheelliseksi jääneen liitteen kustannusten korvauksista ja niiden myöntämisperusteista. Liitteeksi jäi virheellisesti aikaisemman valmisteluvaiheen materiaalia, joka valmistelun aikana hylättiin, koska sen mukaisia korotuskäytäntöjä ei ollut tosiasiallisesti mahdollista ottaa käyttöön ilman yksityiskohtaista ja perusteellista perhehoidon toimeksiantosopimusten läpikäyntiä.

Virheellinen asia koskee vuoden 2023 korotettuja palkkioita sekä hyvinvointialueen maksamaa korvausta perhehoitajan loman järjestämisen korvauksista. Perushoitopalkkioiden ja kulukorvausten määrät ovat liitteessä oikein, eikä niitä esitetä muutettavaksi. Perushoitopalkkiot on yhtenäistetty esityksessä siten, että kenenkään perushoitopalkkiot eivät kulu korvaukset laske. Ne joko pysyvät samana tai nousevat.

Perhehoidon korotettujen palkkioiden osalta esitetään, että vuoden 2023 aikana perhehoitajien toimeksiantosopimukset käydään läpi koko maakunnan osalta ja korotettujen palkkioiden perusteet yhtenäistetään. Palkkioiden korotusperusteiden yhtenäistämisen ajaksi palkkiot jäädytetään aluevaltuuston päätöksen voimaan tultua 31.12.2023 saakka vuoden 2022 tasolle siten, että korotetut palkkiot pysyvät sillä tasolla, mille ne kunnassa on myönnetty. Korotettuihin palkkioihin lisätään ainoastaan lakisääteiset indeksikorotukset.

Uusille tehtäville sopimuksille käytettäisiin Jyväskylän kaupungin vuoden 2022 korotettuja palkkioita indeksikorotuksella korotettuna. Palkkioiden yhtenäistäminen edellyttää jokaisen perhehoidon toimeksianto sopimuksen (n. 300 kpl) läpikäyntiä. Kyseessä ei ole pelkästään tekninen tarkastus, vaan

Aluevaltuusto

yhdenvertaisuuden takaamiseksi jokaisen lapsen perhehoidon toimeksiantosopimus on läpikäytävä yksilöllisesti myös sosiaalityöntekijän kanssa. Nykyisin korotettujen perhehoidon palkkioiden korotusprosentit vaihtelevat 30-200 % välillä, ja ilman toimeksiantosopimusten läpikäymistä on mahdotonta jaotella nykyiset palkkioryhmät esitettyyn kahteen palkkiotasoon. Tämä tarkoittaa sitä, että peruspalkkioita voitaisiin jatkossa korottaa lapsen hoidon vaativuuden mukaisesti kahteen maksuluokkaan (50 % korotus peruspalkkioon sekä 100 % korotus peruspalkkioon).

Lisäksi loman järjestämisen kustannuksiksi esitetään 711 euroa/vuosi, virheellisessä liitteessä kuvatun kahden palkkiokuukauden sijaan. Edellä mainittu summa on laskettu maakunnassa yleisimmin käytössä olleen summan pohjalta, korottamalla sitä kulukorvauksia koskevalla indeksikorotuksella (8,33%).

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta sai kokouksessaan 15.2.2023 kattavan esityksen lastensuojelun perhehoidon palkkioista ja perhehoitopalkkioihin liittyvästä valmisteluprosessista ja keskusteli lautakunnan jäsenille tulleesta palautteesta asian käsittelystä. Lisäksi kuultiin vuoden 2023 aikana tehtävästä toimeksiantosopimusten läpikäynnistä ja korotettujen palkkioiden perusteiden harmonisoinnista. Lasten nuorten ja perheiden lautakunta päätti esittää hallitukselle, että asiassa edetään korjatun esityksen mukaisesti.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus esittää, että aluevaltuusto hyväksyy

1) sen, että perhehoitajien korotettujen palkkioiden korotusperusteiden yhtenäistämisen ajaksi korotetut palkkiot jäädytetään sille tasolle, millä ne ovat olleet kussakin kunnassa vuoden 2022 lopussa. Korotettuihin palkkioihin lisätään lakisääteiset indeksikorotukset.

2) korjatun liitteen voimaantulon 8.3.2023 alkaen.

Asian kokouskäsittely:

Vastuualuejohtaja Päivi Kalilainen ja palvelujohtaja Maria Lehtinen esittelivät asiaa kokouksessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto 7.3.2023 § 20

Aluehallituksen

Aluevaltuusto hyväksyy

Aluevaltuusto

ehdotus

1) sen, että perhehoitajien korotettujen palkkioiden korotusperusteiden yhtenäistämisen ajaksi korotetut palkkiot jäädytetään sille tasolle, millä ne ovat olleet kussakin kunnassa vuoden 2022 lopussa. Korotettuihin palkkioihin lisätään lakisääteiset indeksikorotukset.

2) korjatun liitteen voimaantulon 8.3.2023 alkaen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Joonas Könttä saapui klo 16:18 ja varavaltuutettu Leena Jäntti siirtyi Matias Lahden tilalle.

Liitteet

Liite:

lastensuojelun_perhehoidon_tuki_ja_kustannusten_korvaukset_seka_niiden_myontamisperusteet

Aluevaltuusto

§ 21 Keski-Suomen hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/269/00.00.01.02/2023

Aiempi käsittely:

Aluehallitus 14.2.2023 § 40

Valmistelija(t) Aija Suntioinen, p. 040 185 9985

Selostus asiasta Hyvinvointialueen omistajaohjauksesta säädetään laissa hyvinvointialueesta (611/2021).

Lain 48 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjaus voi liittyä perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, palvelujen tuottamista koskeviin ja muihin sopimukseen, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen hyvinvointialuetta eri yhteisöissä edustaville henkilöille, muuhun hyvinvointialueen määräysvallan käyttöön sekä muihin vastaaviin seikkoihin.

Konserniohjeen tarkoituksena on varmistaa hyvinvointialuekonsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen osakeyhtiölain ja hyvinvointilain edellyttämällä tavalla.

Hyvinvointialuelain 22 §:n mukaan aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Hyvinvointialueen hallintosäännössä määritellään tarkemmin toimivalta ja tehtävät hyvinvointialueen omistajaohjaukseen liittyen.

Keski-Suomen hyvinvointialue on omistajana useissa yhteisöissä, joiden tuottamat palvelut ovat osa hyvinvointialueen järjestämistä. Hyvinvointialueen omistukset yhtiöistä ovat pääosin pieniä ja hyvinvointialue on useimmissa omistamisissaan yhteisöissä vähemmistöosakkaana. Hyvinvointialueen omistamat yhteisöt ovat pääasiassa inhouse-yhtiöitä, jotka eivät toimi markkinoilla.

Tytäryhteisöjä hyvinvointialueella on kaksi: CeFiCT Oy, jolla ei ole aktiivista

Aluevaltuusto

toimintaa ja Sairaala Novan säätiö s.r., joka säätiönä on itsenäinen juridinen toimija.

Omistusten luonteesta johtuen hyvinvointialueen omistajaohjauksen vaikuttamismahdollisuudet ovat rajalliset ja keskeinen vaikuttamismekanismi yhtiöiden toimintaan syntyy sopimusohjauksen kautta. Hyvinvointialueen sopimusohjauksen periaatteet, hankintastrategia ja palvelustrategia ovatkin keskeisiä yhtiöiden ohjauksen välineitä omistajaohjauksen lisäksi.

Esitys Keski-Suomen hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteiksi ja konserniohjeeksi on liitteenä.

Hyvinvointialue- johtajan ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohjeen liitteen mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto 7.3.2023 § 21

Aluehallituksen ehdotus

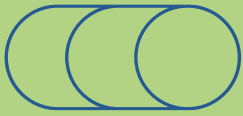
Aluevaltuusto hyväksyy hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohjeen liitteen mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite: Omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje

Sisältö

1. Omistajaohjauksen tavoite ja tarkoitus.....	3
2. Erilaiset omistukset omistajaohjauksessa	4
2.1. Tytäryhteisöt	4
2.2. Osakkuusyhteisöt	4
2.3. Muut osakkuudet	5
2.4. Säätiöt.....	5
3. Omistajaohjauksen periaatteet	6
3.1. Omistaminen ja omistamisen tavoitteet.....	6
3.2. Omistajaohjaus käytännössä.....	7
3.3. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	9
3.4. Valmiussuunnittelu ja varautuminen	9
3.5. Omistuksista luopuminen.....	9
4. Konserniohje	11

1. Omistajaohjauksen tavoite ja tarkoitus

Hyvinvointialueen omistajaohjauksesta säädetään laissa hyvinvointialueesta (611/2021). Lain 48 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjaus voi liittyä perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, palvelujen tuottamista koskeviin ja muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen hyvinvointialuetta eri yhteisöissä edustaville henkilöille, muuhun hyvinvointialueen määräysvallan käyttöön sekä muihin vastaaviin seikkoihin.

Lain 49 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että hyvinvointialueen tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin kokonaisuus. Omistajaohjauksella varmistetaan palveluiden yhdenvertainen saatavuus sekä palveluiden laatu, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus hyvinvointialueen tytäryhteisöjen toiminnassa. Omistajaohjauksella varmistetaan myös avoimuuden ja viestinnän samoin kuin palvelujen käyttäjien ja hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen.

Hyvinvointialuelain 22 §:n mukaan aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

Hyvinvointialuelain 50 §:n mukaan hyvinvointialueen konsernijohtoon kuuluvat aluehallitus, hyvinvointialuejohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Omistajaohjauksen tehtävät ja toimivalta on määritelty tarkemmin Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännössä.

Keski-Suomen hyvinvointialueen omistajaohjaus kytkeytyy hyvinvointialueen strategiaan. Omistajaohjaus on osa hyvinvointialueen strategian toteuttamista ja täytäntöönpanoa.

Keski-Suomen hyvinvointialue on omistajana useissa yhteisöissä, joiden tuottamat palvelut ovat osa hyvinvointialueen järjestämistä toteuttamista. Hyvinvointialueen omistukset yhtiöistä ovat pääosin pieniä ja hyvinvointialue on useimmissa omistamisissaan yhteisöissä vähemmistöosakkaana. Hyvinvointialueen omistamat yhteisöt ovat pääasiassa inhouse-yhtiöitä, jotka eivät toimi markkinoilla.

Tytäryhteisöjä hyvinvointialueella on kaksi: CeFiCT Oy, jolla ei ole aktiivista toimintaa ja Sairaala Novan säätiö s.r., joka säätiönä on itsenäinen juridinen toimija. Tästä syystä hyvinvointialueen omistajaohjauksen vaikuttamismahdollisuudet ovat rajalliset ja keskeinen vaikuttamismekanismi yhtiöiden toimintaan syntyy sopimusohjauksen kautta. Hyvinvointialueen sopimusohjauksen periaatteet, hankintastrategia ja palvelustrategia ovatkin keskeisiä yhtiöiden ohjauksen välineitä omistajaohjauksen lisäksi.

2. Erilaiset omistukset omistajaohjauksessa

Hyvinvointialueen omistajaohjauksen luonne on erilaista riippuen omistusosuuden suuruudesta ja määräysvallasta.

2.1. Tytäryhteisöt

Yhteisö, jossa hyvinvointialueella on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu määräysvalta, on hyvinvointialueen tytäryhteisö. Mitä laissa säädetään hyvinvointialueen tytäryhteisöstä, sovelletaan myös hyvinvointialueen määräysvaltaan kuuluvaan säätiöön (611/2021 § 4)

Tytäryhteisöksi katsotaan sellaiset yhteisöt (yhtiöt, säätiöt, yhdistykset), joissa hyvinvointialueella on määräämisvalta. Käytännössä tämä tarkoittaa > 50 % omistusosuutta ja äänivaltaa. Hyvinvointialue tytäryhteisöineen muodostaa Keski-Suomen hyvinvointialuekonsernin, jossa hyvinvointialue on emoyhteisö. Tytäryhteisöjen toimintaa ohjataan konserniohjeella.

Hyvinvointialuekonsernin tytäryhteisöt kirjataan vuosittain talousarvioon ja -suunnitelmaan.

2.2. Osakkuusyhteisöt

Hyvinvointialuekonsernin osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitovelvollista, joka ei ole hyvinvointialuekonsernin tytäryhteisö, mutta jossa hyvinvointialuekonsernilla yksin tai yhdessä muiden hyvinvointialuekonserniin kuuluvien yhteisöjen (tytäryhteisö) kanssa on merkittävä omistusosuus tai huomattava vaikutusvalta.

Merkittäväksi omistusosuudeksi katsotaan vähintään viidenneksen omistusosuus yhteisön osakepääomasta tai vastaavasta pääomasta. Huomattavaksi vaikutusvallaksi katsotaan vähintään viidesosa ja enintään puolet yhteisön osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä.

Hyvinvointialuekonsernin osakkuusyhteisöt kirjataan vuosittain talousarvioon ja -suunnitelmaan.

2.3. Muut osakkuudet

Tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen lisäksi hyvinvointialueella on omistuksia sellaisissa yhteisöissä, joissa hyvinvointialueella on alle 20 % omistusosuus tai joihin hyvinvointialueella on oikeus nimetä edustaja.

Muissa osakkuuksissa noudatetaan soveltuvin osin samoja omistajaohjauksen kannalta keskeisiä periaatteita kuin osakkuusyhtiöissä. Hyvinvointialueen ollessa osakkaana sidosyksikköasemassa olevissa yhtiöissä on keskeistä huolehtia inhouse-aseman säilymisestä. Käytännössä tämä edellyttää, että hyvinvointialueella vähemmistöosakkaanakin on tosiasiallista vaikutusvaltaa yhtiössä, esim. mahdollisuus osallistua päätöksentekovelinten nimeämiseen ja käytännön mahdollisuus vaikuttaa yhtiön päätöksentekoon.

Hyvinvointialuekonsernin muut osakkuudet kirjataan vuosittain talousarvioon ja -suunnitelmaan.

2.4. Säätöt

Säätiömuotoinen toiminta ei ole varsinaisesti omistuksen organisointitapa, sillä säätiö on itsenäinen oikeushenkilö, jonka toiminnan ja varallisuuden hoidon päämäärä on yksinomaan säätiön tarkoituksen toteuttaminen. Säätiöllä ei ole omistajia, osakkaita tai jäseniä. Säätiön perustaja luovuttaa sijoituksensa säätiölle mutta voi ainoastaan rajallisesti vaikuttaa säätiön päätöksentekoon. Näitä omistajaohjausta koskevia linjauksia noudatetaan kuitenkin soveltuvin osin myös säätiöissä. Säätiöitä ohjataan perustamisvaiheessa sääntöjen laatimisen ja hallituksen nimeämisen kautta.

3. Omistajaohjauksen periaatteet

3.1. Omistaminen ja omistamisen tavoitteet

Omistaminen ei ole hyvinvointialueen perustehtävä eikä päämäärä. Omistaminen organisointi- tai yhteistyömuotona on väline palvelutuotannon järjestämiseen. Hyvinvointialue voi omistaa osakkeita yhtiöistä, joita se tarvitsee suoraan tai välillisesti palvelujen järjestämiseen. Omistaminen voi kohdistua palvelutuotantoon tai niihin liittyviin tukipalveluihin.

Omistamisen perusteluna voi olla esim. kokonaistalouden näkökulma, henkilöstön saatavuuden ja osaamisen varmistaminen, toiminnan laadun ja kehittämismahdollisuuksien varmistaminen tai toiminnan säilyttämisen kannalta kriittisen toimintavolyymien varmistaminen.

Mikäli omistamisen tavoitteet eivät toteudu, hyvinvointialue järjestää toiminnan omana toimintana, toteuttaa yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa sopimusperusteisella yhteistyöllä tai ostaa palvelut kilpailuttamalla markkinoilta.

Inhouse-yhtiötä käytetään palvelujen järjestämisessä vain tarkoin harkituissa ja perustelluissa tapauksissa. Inhouse-yhtiö voi olla perusteltu ratkaisu esimerkiksi tilanteessa, jossa hyvinvointialueen on tarkoituksenmukaista järjestää tukipalvelutuotantoa yhteistyössä alueen kuntien kanssa ja lainsäädäntö ei mahdollista muuta yhteistyön tapaa. Lähtökohtaisesti ostopalveluina hankittavat palvelut kuitenkin kilpailutetaan markkinoilta. Mikäli hyvinvointialue on omistajana Inhouse-yhtiössä, on periaatteena se, että yhtiöt eivät toimi markkinoilla ja että Inhouse-aseman edellytykset täyttyvät.

Omistamiseen liittyviä päätöksiä arvioitaessa on otettava huomioon hyvinvointialueen kokonaisuus ja omistamiseen liittyvät ratkaisut tehdään ennakoiden siten, että tilannetta arvioidaan myös tulevaisuuden toimintaympäristön näkökulmasta.

Omistamisen tarkoituksenmukaisuuden ja tavoitteiden toteutumisen arviointia tehdään säännöllisen raportoinnin perusteella. Aluehallitus käsittelee vähintään vuosittain yhtiökohtaisesti omistuksille asetettujen tavoitteiden toteutumista, yhtiöiden toiminnan kehittymistä ja yhtiön palvelutuotantoa hyvinvointialueelle. Yhtiöiden toimitusjohtajilta pyydetään tätä varten raportointi aluehallituksen käsiteltäväksi.

Hyvinvointialueen tavoitteena ei ole maksimoida omistusosuuttaan omistamistaan yhteisöistä, vaan varmistaa tavoitteiden toteutumisen kannalta tilannekohtaisesti riittävät

vaikutusmahdollisuudet yhtiön toimintaan ja palveluihin omistamisen ja asiakkuuden kautta.

Omistajaohjauksen periaatteita noudatetaan myös niissä tilanteissa, joissa harkitaan hyvinvointialueen oman toiminnan yhtiöittämistä.

3.2. Omistajaohjaus käytännössä

Hyvinvointialueen edustus yhteisöjen hallinnossa

Tavoitteena on, että hyvinvointialueella on edustus niiden yhteisöjen hallinnossa, joissa hyvinvointialueella on merkittävä omistus. Aluehallitus nimeää hyvinvointialueen edustajat yhteisöihin.

Hyvinvointialuelain 46 §:n mukaan hyvinvointialueen tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Lisäksi tulee huomioida esteellisyyttä koskevat säännökset valittaessa hyvinvointialueen edustajia yhteisöjen hallintoelimiin ja käsiteltäessä niiden asioita hyvinvointialueen päätöksenteossa.

Omistajaohjausta toteutetaan erityisesti yhtiökokouksissa. Yhtiökokousedustajaksi valittavalla tulee olla riittävä osaaminen ja kokemus. Yhtiökokousedustaja käyttää yhtiökokouksissa hyvinvointialueen puhe- ja äänioikeutta.

Edustajille annettavat menettelyohjeet

Hallitus tai hallintosäännössä määrätty muu toimija antaa tarvittaessa ohjeet yhtiökokousedustajalle hyvinvointialueen kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Kaikissa yhteisöissä, mukaan lukien osakkuus- ja muut yhteisöt, toimivien edustajien tulee noudattaa hyvinvointialueen antamia ohjeita. Ohjeet voidaan tarvittaessa yksilöidä valtakirjalla tai pöytäkirjanotteella.

Lähtökohtana on, että ottaessaan vastaan luottamustehtävän yhteisössä edustaja sitoutuu noudattamaan saamia ohjeita.

Ohjeilla ei kuitenkaan voida velvoittaa edustajia toimimaan vastoin vallitsevaa lainsäädäntöä, yhteisöjen yhtiöjärjestystä tai osakassopimuksia. Hyvinvointialueen edustajien tulee toimia yhtiöoikeudellisten yhdenvertaisuus- ja huolellisuusperiaatteiden

mukaisesti. Jos hyvinvointialueen edustaja on annettujen ohjeiden ja yhteisön edun suhteen ristiriitaisessa tilanteessa, hän voi pyytää konsernijohtolta toimintaohjeet. Yksittäiset ohjeet eivät saa olla ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten kanssa.

Silloin kun yhteisössä on myös muita omistajia, yksinomaan hyvinvointialueen edun huomioon ottaminen ei aina ole mahdollista. Ristiriitatilanteet ratkaistaan ensisijaisesti yhteisössä ja mikäli se ei onnistu, omistajien välisissä neuvotteluissa, joihin hyvinvointialue antaa toimintaohjeet ja nimeää neuvottelijat.

Hyvinvointialueen edunvalvonnan lähtökohtana on, että hyvinvointialueen edustajat kaikissa yhteisöissä noudattavat valtuuston hyväksymiä strategisia, taloudellisia ja toiminnallisia tavoitteita sekä hallituksen antamia menettelyohjeita. Tavoitteena on, että yhteisöt toimivat hyvinvointialueen yleisten kehittämistavoitteiden ja palvelustrategian mukaisesti.

Ohjauksella tulee varmistaa yhtiömuotoisen toiminnan läpinäkyvyys ja omistajan yhteisöstä saaman oikea-aikaisen tiedon laatu.

Hyvinvointialue ottaa omistajaohjauksessaan huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet.

Rahoitus

Hyvinvointialue osallistuu rahoitusvastuun kantamiseen yhtiöissä vain omistuksensa suhteessa. Hyvinvointialue rajaa taloudellisen vastuunsa omistusosuuteensa, eikä rahoita toimintaa muiden omistajien puolesta. Hyvinvointialue sijoittaa uutta pääomaa yhtiöihin vain liiketoiminnan käynnistämiseen, kehittämiseen tai tavoitteen mukaiseen laajentamiseen. Hyvinvointialue ei pääomita pitkällä aikavälillä kannattamatonta liiketoimintaa, ja pääomittaminen vaatii aina perusteelliset selvitykset ja taustalaskelmat.

Hyvinvointialue ei pääsääntöisesti anna lainaa yhteisöille.

Hyvinvointialue voi tapauskohtaisen harkinnan perusteella myöntää takauksia tytäryhtiöiden ja niiden yhtiöiden, joiden omistajana hyvinvointialue on, lainoille ja muille sitoumuksille. Takausten antamisessa noudatetaan hyvinvointialueen voimassa olevia rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteita.

3.3. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee olla olennainen osa hyvinvointialueen omistamien yhteisöjen hallitustyöskentelyä ja hyvää hallinto- ja johtamistapaa. Hyvinvointialueen riskienhallinta ja sisäinen valvonta on kuvattu valtuuston hyväksymässä hyvinvointialueen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -asiakirjassa. Näitä periaatteita noudatetaan soveltuvin osin myös hyvinvointialueen omistajaohjauksessa.

Hyvinvointialue omistajana edellyttää, että järjestelmällisen toimintatavan varmentamiseksi tytäryhteisöt ja muut yhteisöt kuvaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavan sisältäen tavoitteet ja toimintaperiaatteet, sekä prosesseihin ja toimintoihin luodut menettelyt sekä vastuut. Kuvauksen tulee perustua organisaation keskeisimpiin tehtäviin ja tavoitteisiin.

Kunkin yhteisön hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta lainsäädännön mukaisesti.

3.4. Valmiussuunnittelu ja varautuminen

Hyvinvointialuelain 150 §:ssä määrätään, että hyvinvointialueen on valmiussuunnitelmin ja normaaliolojen häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muin toimenpitein huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

Hyvinvointialueen toimialojen oman varautumisen ja lakisääteisten tehtävien lisäksi hyvinvointialueella on konsernina varautumisvelvoite, joka perustuu valmiuslakiin ja hyvinvointialuelakiin.

Hyvinvointialue edellyttää omistamiltaan yhtiöiltä riittävät suunnitelmat toiminnan jatkuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi. Kunkin yhteisön velvollisuutena on huolehtia toimintansa jatkuvuuden turvaamisesta siten, että tytäryhteisön toiminta voi jatkua mahdollisimman häiriöttömänä kaikissa tilanteissa.

3.5. Omistuksista luopuminen

Hyvinvointialue omistajana arvioi säännöllisesti omistustensa tarkoituksenmukaisuutta. Mikäli omistamisen tavoitteet eivät enää toteudu, hyvinvointialue tekee tarvittavat päätökset omistuksesta luopumiseksi.

Omistuksesta luopumisessa noudatetaan seuraavia periaatteita:

- omistuksesta luopumisen perusteena ovat pääsääntöisesti toiminnalliset ja / tai taloudelliset syyt
- omistukselle asetetut tavoitteet eivät enää toteudu, omistus ei palvele hyvinvointialueen perustehtävää, kokonaisuutta tai strategisia tavoitteita
- omaisuudesta luopuminen vähentää vuosittaisia käyttömenoja, vapauttaa pääomia tai järkeistää toimintaa
- omistuksesta luopumiselle on joku muu perusteltu syy
- lainsäädännön muuttuessa tai muusta toimintaympäristön muutoksesta johtuvasta syystä toiminta joutuu siinä määrin taloudellisen riskin alaiseksi, ettei ole järkevää sitoa pääomaa toimintaan
- omistuksesta luopuminen pienentää riskejä
- omaisuuden realisointi tapahtuu markkinaehtoisesti ja markkinahinnoin

4. Konserniohje

Hyvinvointialuekonsernilla tarkoitetaan hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen muodostamaa kokonaisuutta.

Konserniohjetta sovelletaan hyvinvointialueen tytäryhteisöjen ja soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeen tarkoituksena on varmistaa hyvinvointialuekonsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen osakeyhtiölain ja hyvinvointilain edellyttämällä tavalla. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa menettelytapoja ja tehostaa hyvinvointialuekonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että konsernia ja hyvinvointialueen muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kokonaisuutta huomioon ottaen.

Hyvinvointialuelain 49 §:n mukaan konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- 1) hyvinvointialuekonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- 3) tiedottamisesta ja hyvinvointialueen luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- 4) velvollisuudesta hankkia hyvinvointialueen kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- 5) konsernin sisäisistä palveluista;
- 6) hyvinvointialueen tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- 7) hyvinvointialueen tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta;
- 8) hyvinvointialuekonsernin valmiussuunnittelusta, varautumisesta ja näiden yhteensovittamisesta hyvinvointialuekonsernissa.

Keski-Suomen hyvinvointialuekonsernin rakenteen vuoksi tällä hetkellä ei ole tarpeen antaa näin laajaa ja yksityiskohtaista konserniohjetta. Konserniohjeen sisältöä täydennetään, mikäli hyvinvointialuekonserniin tulee uusia tytäryhteisöjä siten, että tarve konserniohjeelle muuttuu.

Aluevaltuusto

§ 22

Muut asiat

Julkinen

Diaarinumero

Hyvaks/147/00.02.00/2022

Aluevaltuusto 7.3.2023 § 22

**Aluehallituksen
ehdotus**

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Muita asioita ei ollut.

Aluevaltuusto

MUUTOKSENHAKUOHJEET / -KIELTO

Aluevaltuuston tekemiin päätöksiin pykälissä 17-19 ja 22 ei voi hakea muutosta, koska päätökset ovat luonteeltaan valmistelua tai täytäntöönpanoa.

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus ja -perusteet

Aluevalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä aluevalituksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen. Valituksen saa tehdä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen ja -aika

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna

Virka-aika arkisin kello 8.00 - 16.15

Sähköpostiosoite: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Faksinumero 029 56 42269

Puhelinnumero 029 56 42210 (asiakaspalvelu)

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Aluevalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa tiedoksisaannista. Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Valituskirjan sisältö ja toimittaminen

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
 2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
-

Aluevaltuusto

(vaatimukset);

3. vaatimusten perustelut;

4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;

2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;

3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituskirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.
